

Forrás: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2020/05/buda-marianna-haza-es-haladas-felnottkorba-lepett-egy-oroszagos-tortenelmi-verseny-11-01-16/>

Buda Marianna

„Haza és haladás” – Felnőttkorba lépett egy országos történelmi verseny

Interjú Dr. Grünvald Máriával, a Pestszentlőrinc-Pestszentimrei Felnőttek Gimnáziumának intézményvezetőjével, a Haza és Haladás Országos Történelmi Tanulmányi Verseny szervezőjével.

Mióta létezik ez a verseny? Mi adta az ötletet a verseny szervezéséhez?

A Kossuth Emlékév alkalmából konferenciát és versenyt szerveztünk Budapest XVIII. kerületében. Ez olyan jól sikerült, hogy 2002-től Országos Történelmi Tanulmányi Verseny indítását határoztuk el, az akkor még létező Hunyadi Mátyás Gimnáziumban Pestszentlőrinc–Pestszentimrén. Én ennek a gimnáziumnak voltam az igazgatóhelyettese, és kollégáimmal konzultálva – itt kiemelném *Galgóczy Zoltán*, akkor még fiatal történelemtanár kolléga szerepét – úgy gondoltuk, hogy a reformkort, a forradalom és szabadságharcot és a kiegyezést követő dualizmus első két évtizedét felölelő versenyt szervezünk egy-egy jelentősebb történelmi személyiség életművére, pályafutására összpontosítva.

Milyen korosztályt céloztak meg?

Az általános és középiskolásokat egyaránt. Kezdetben az általános iskolákból 7. és 8. osztályosok jelentkeztek. Most viszont, mivel a tananyag alsóbb évfolyamra került, már hatodikosok is indulnak.

Milyen típusú versenyről van szó?

Versen्यünk csapatverseny. Az általános és középiskolások együtt versenyeznek, de külön kategóriában díjazzuk őket.

Mekkora az érdeklődés? Honnan érkeznek a csapatok?

Bátran mondhatom, hogy óriási az érdeklődés. Iskolánk befogadóképessége 40 csapat körül mozog, amikor 70 csapat jelentkezett a kistornatermet kellett berendezni az írásbeli fordulóhoz, ami meglehetősen bonyolulttá tette a szervezést. A versenyző csapatok legalább fele vidékről érkezik. Nyíregyházától kezdve, Debrecenen és Székesfehérváron át Zalaegerszegig az ország sok pontjáról jönnek csapatok. Vannak egészen kis településekről is versenyzők például Bénye-Káváról.

Hogyan működik ez a verseny?

Kiértésítjük az ország összes általános és középiskoláját. A felhívásban szerepel az időpont, helyszínen kívül az ajánlott irodalom is. A felhívások kiküldése kezdetben bonyolultabb volt, de a technika nekünk dolgozik, ma már e-mail-ben küldjük a felhívást és így történik a jelentkezés is. Kezdetektől sikerült megnyerni Závodszy Gézát, a kor ismert kutatóját és tankönyvíróját a zsűrielnöki tisztre. A zsűri tagjai pedig a történelmi szakma kiemelkedő képviselői.

2011-ig a Hunyadi Mátyás Gimnázium adott otthont a versenynek. Jogutód nélküli megszűntetése után egy évig a Sztehlo Gábor Evangélikus Gimnázium, 2012 novemberétől pedig a Pestszentlőrinc–Pestszentimrei Felnőttek Gimnáziuma lett a vendéglátó, melynek én vagyok az intézményvezetője. A versenyt kezdetektől támogatta a XVIII. kerületi önkormányzat, része volt Pestszentlőrinc–Pestszentimre rendezvénytervének. A XVIII. kerület mindig is híres volt iskolabarátságáról. Ez a folyamat a tankerületek megalakulása után némileg módosult. 2019-ben már a költségek többségét a Külső-Pesti Tankerületi Központ vállalta, köszönet érte, de a XVIII. kerületi önkormányzat az Innovációs Alapjából még 150 000 Ft-tal támogatta a versenyünket. Kérdés, hogy az önkormányzat a jövőben, hogyan fog ezekhez a versenyekhez viszonyulni, hiszen 2019-ben alakult ki az a helyzet, hogy sem fenntartóként, sem működtetőként nincs köze az iskolákhoz.

Maga a verseny is sokat változott 18 év alatt. Mindig egy teszt jellegű írásbeli fordulóval kezdtünk és a legjobb 10 csapat (5 általános és 5 középiskolás) jutott a döntőbe. Kezdetben papíralapon írták a dolgozatot és a javítás legalább másfél órát vett igénybe. Ma a csapatok az iskolánk által biztosított laptopokon töltik ki a tesztet és fél órán belül ki is osztjuk az oklevelet azoknak a csapatoknak, akik nem jutottak a szóbeli fordulóra.

A szóbeli döntő a diákok kreativitására, sokoldalúságára épül, szituációs játékok, plakátkészítés, képek és illusztrációk gyűjtése az internetről stb. szerepel a feladatok között, melyek többségéhez laptopot és internetet is használhatnak. A lexikális tudás mellett óriási hangsúlyt fektetünk a kompetencia központú feladatokra, a digitális kompetenciának kiemelkedő szerepe van. Erre a versenykiírásban is felhívjuk a figyelmet.

Mire a legbüszkébb Ön, mint a verseny kitalálója, fő szervezője?

A legbüszkébb arra vagyok, hogy 18 éve létezik ez a verseny. 1-2 évig bárki életben tud tartani versenyeket, fesztiválokat. 18 év alatt különböző iskoláknál, különböző fenntartóknál, különböző kollégáknál sikerült elérni, hogy támogassák ezt a versenyt. Kis túlzással, aki 18 éves korában versenyzett, annak most a gyereke indulhat a 2020-as Haza és Haladás Országos Történelmi Tanulmányi Versenyen.

Minek köszönhető, hogy ilyen hosszú ideje sikerül működtetni, életben tartani ezt a versenyt?

Elsősorban a diákok és a felkészítő pedagógusok lelkesedésének és munkájának. Itt jegyezném meg, hogy a versenyt lebonyolító kollégák teljesen ingyen végzik a feladatukat. Biztos, hogy hozzájárul a sikerhez a témaválasztás. Szerveztem én az Európai Unióról is verseny, az két év alatt lecsengett. A reformkor, 1848–49, a kiegyezés, vagyis a modern Magyarország megszületése, ennek a korszaknak a kiváló vezetői a mai napig érdeklődésre tartanak számot. Ez egyébként nekem személyesen is örömet szerez. Nem csak a verseny lebonyolításában (lásd. számítógéphasználat), hanem ajánlott irodalom kijelölésében is igyekszünk lépést tartani a korról, napjaink kiváló történészeinek a munkáira felhívni a

Buda Marianna: „Haza és haladás” – Felnőttkorba lépett egy országos történelmi verseny

figyelmet. Az iskolákban, a hétköznapokon kívül, szükség van ünnepnapokra és egy országos versenyen való részvétel, egy ilyen program megszervezése, igazi jeles esemény, amire remélhetőleg sokáig emlékezünk majd.

A legutóbbi rendezvényen az eredményhirdetést követően, az egyik diák úgy búcsúzott el, hogy „lesz ez a verseny jövőre is?”.

És lesz?

Ha tőlem függ, igen.

1. MELLÉKLET

Képek a vetélkedő döntőjéről



Buda Marianna: „Haza és haladás” – Felnőttkorba lépett egy országos történelmi verseny



2. MELLÉKLET

Szóbeli feladatok (az utóbbi évekből)

1.

Előállítás és kihallgatás plakátragasztás miatt

Az előadott jelenetben a csapat egyik tagja a kihallgató, a másik az előállított (2 perc a jelenet, 10 pont érhető el).

**„Önt 1837. május 5-én Pesten plakátragasztáson tetten érték. Ez a plakát...”-
így kezdődik a kihallgatás**

A feladat elkészítéséhez a csapatok használhatják az internetet, rajzlap, ceruza, radír, zsírkréta, festék, vonalzó szintén rendelkezésükre áll.

A csapat tagjai állapítsák meg, vajon mi történt az adott időpontban, miről készíthetett plakátot az előállított személy.

Készítsék el a plakátot a csapat tagjai.

Dolgozzák ki a jelenetet, mondja el a kihallgatott (a csapat egyik tagja), mit, miért rajzolt, miért ragasztott plakátot. Erre a kihallgató (a csapat másik tagja) az általuk kitalált karakternek megfelelően reagáljon. (Lehet vádló, de akár megértő, támogató is.)

Ebben az esetben Kossuth Lajos letartóztatása a szóban forgó esemény, ezt kellett kideríteni az internet segítségével, erről készíteni plakátot, majd előadni a szituációs játékot.

A 10 csapat 10 különböző időpontot kapott.

A zsűri tagjai a tartalmi és formai elemeket egyaránt pontozták. Mind a 10 csapat az internet segítségével többé-kevésbé meg tudta oldani a feladatot.

2.

Interjú készítése, illusztrációként képek letöltése

Szituációs játék. Angol újságíró beszélget az alábbi személlyel, az interjúalany szemszögéből, az illetőt bemutatva, az elmúlt hónapok, napok eseményeiről, hogyan látja a jövőt, milyen tervei, elvárásai vannak? Vajon hol, milyen városban zajlik a beszélgetés?

(Az előadás 2 perc, elérhető pontszám 10 pont)

Időpont: 1847. november 12-én készül az interjú

Személy: Batthyány Lajos

Legalább 3 kép illusztrációként az angol lapba.

Az utolsó rendi országgyűlés megnyitása a szóban forgó esemény, a helyszín Pozsony, Batthyány Lajos az Ellenzéki Párt elnöke, a képeket az internet segítségével letöltötték, projektor segítségével kivetítették.

A 10 csapat 10 különböző személyt kapott. Mind a 10 csapat az internet segítségével többé-kevésbé meg tudta oldani a feladatot.

3. MELLÉKLET

Írásbeli feladatok (2019) (Jelölje meg a helyes választ)

Ott volt-e Deák Ferenc az 1847-es országgyűlés megnyitóján?

- Nem, betegségére hivatkozva visszautasította a követséget, csak 1848. március 22-én választották egy lemondott követ helyére.
- Nem, elsőre nem választották meg. 1848. március 22-én választották egy lemondott követ helyére.
- Természetesen jelen volt, az alsótáblán vezető szerepet játszott.

Miért a Helytartótanáccsal írták alá Petőfiék követeléseiket 1848. március 15-én és nem az országgyűléssel?

- Nem működött országgyűlés.
- Az országgyűlés Pozsonyban működött.
- Működött országgyűlés Pesten, de nem értett egyet a követelésekkel.

Kitől származik az idézet?

„Száz vasútat, ezeret!
Csináljatok, csináljatok!
Hadd fussák be a világot,
Mint a testet az erek.”

- Arany János
- Vörösmarty Mihály
- Petőfi Sándor

Ki fogalmazta meg a 12 pontot?

- Jókai Mór
- Irinyi József
- Petőfi Sándor

Hány rend létezett 1848-ig Magyarországon?

- Főnemesség, főpapság, nemesség, szabad királyi városok (4 rend)
- Főnemesség, főpapság, nemesség (3 rend)
- Főnemesség, nemesség, szabad királyi városok (3 rend)

Batthyányit kötél általi halálra ítélték. Miért változott az ítélet golyó általi halálra?

- Sebet ejtett a nyakán.
- Királyi kegyelmet kapott, mivel gróf volt.
- A hóhér váratlanul megbetegedett (nem vállalta), így a katonák végezték ki.

Hány kamarás a magyar népképviseleti országgyűlés 1848 nyarán?

- Kettő
- Három
- Egy

Buda Marianna: „Haza és haladás” – Felnőttkorba lépett egy országos történelmi verseny

Melyik újságban jelentek meg a következő cikkek: Gyermekgyilkolás; Halottasházak?

- Pesti Hírlap
- Pesti Napló
- Magyar Hírlap

Melyik kerületben indult az 1848-as választásokon Batthyány Lajos?

- Sárvári kerület
- Pest belváros
- Soproni 2. számú kerület

Mi lett az ítélet Wesselényi Miklós perében?

- Felmentették
- A hűtlenség alól felmentették ugyan, de egyéb vétkeiért háromévi fogságra ítélték.
- A hűtlenség alól felmentették ugyan, de egyéb vétkeiért hatévi fogságra ítélték.

A Budán fogva tartott Batthyány Lajos kit kért ügyvédjének és elfogadták-e a kérését?

- Deák Ferencet, kérését elutasították.
- Kossuth Lajost, kérését elutasították.
- Eötvös Józsefet, kérését elutasították.

Ki az a székely-magyar tudós, aki a magyarok őshazáját Ujguriában sejtette?

- Székely Bánfi Frigyes
- Kőrösi Csoma Sándor
- Vámbéry Ruzstem

Kik azok a „centralisták”?

- Magyarországon ellenzéki irányzat az 1740-es években. A centralizált polgári állam hívei, a nemesi megye tág hatáskörrel bír, és ez szerintük hiba.
- Magyarországon ellenzéki irányzat az 1840-es években. A centralizált polgári állam hívei, a nemesi megye tág hatáskörrel bír, és ez szerintük hiba.
- Magyarországon ellenzéki irányzat az 1840-es években. A centralizált polgári állam hívei, a nemesi megye tág hatáskörrel bír, és ez szerintük helyes.

Ki a Pesti Hírlap kiadója?

- Landerer
- Kossuth Lajos
- Eötvös József

Kinek a műve: „A falu jegyzője”?

- Eötvös József
- Petőfi Sándor
- Jókai Mór

Milyen miniszter Mészáros Lázár a Batthyány-kormányban?

- Pénzügyminiszter
- Honvédelmi (Hadügy)
- Belügyminiszter

Buda Marianna: „Haza és haladás” – Felnőttkorba lépett egy országos történelmi verseny

Kicsoda Lovassy László?

- Az országgyűlési ifjak vezetője, majd hadügyminiszter.
- Az országgyűlési ifjak vezetője, letartóztatták, elítélték.
- Az országgyűlési ifjak vezetője, letartóztatták, de felmentette a bíróság.

Kit nevezett ki Ferenc József 1867-ben miniszterelnökké?

- Andrássy Gyulát
- Deák Ferencet
- Batthyány Lajost

Ki vezette a reformellenzékét az 1839-40-es országgyűlésen?

- Széchenyi István
- Deák Ferenc
- Batthyány Lajos

Kik azok a „municipalisták”?

- Magyarországon ellenzéki irányzat az 1740-es években. A megyei önkormányzatot értéknek tartották, a nemesi vármegyét demokratizálni kell.
- Magyarországon ellenzéki irányzat az 1840-es években. A megyei önkormányzatot értéknek tartották, a nemesi vármegyét centralizálni kell.
- Magyarországon ellenzéki irányzat az 1840-es években. A megyei önkormányzatot értéknek tartották, a nemesi vármegyét demokratizálni kell.

Kitől származik az idézet?

„Magyarország a forradalom előcsarnokában áll [...] s a kormány elvesztette erkölcsi erejét”

- Metternich
- Széchenyi István
- Batthyány Lajos

Kitől származik?

„A kocka elvettetett! Holnap átlépem a Drávát...”

- Haynau
- Paszkievics
- Jelasics (Jelacic)

Mi az oka az Országos Védegylet megalakulásának?

- Az 1843-44-es országgyűlésen felmerült a gazdasági önrendelkezés, de lesöpörték. A hazai áruknak piacot kívánnak biztosítani.
- Az 1867-es országgyűlésen felmerült a gazdasági önrendelkezés, de lesöpörték. Hazai áruknak piacot kívánnak biztosítani.
- Az 1843-44-es országgyűlésen felmerült a gazdasági önrendelkezés, elfogadják. Hazai áruknak piacot kívánnak biztosítani.

Hogyan foglalt állást Deák Ferenc Széchenyi és Kossuth 1841-es vitájában?

- Kossuth mellé állt.
- Széchenyi mellé állt.
- Értelmetlennek tartotta, Batthyány Lajos a miniszterelnök-jelölt.

Az első felelős minisztérium három tagja:

- Batthyány Lajos, Kossuth Lajos, Eötvös József
- Batthyány Lajos, Széchenyi István, Petőfi Sándor
- Batthyány Lajos, Kossuth Lajos, Eötvös Loránd

Milyen tisztséget kapott Deák Ferenc a kiegyezés után az Andrássy-kormányban?

- Igazságügy-miniszter
- Nem vállalt tisztséget
- Belügyminiszter

Zichy Ödön gróft halálra ítélte egy magyar hadbírótság. Ki volt a bíróság elnöke?

- Görgei Artúr
- Klapka György
- Damjanich János

Ki terjesztette be az új büntető törvénykönyv javaslatot az 1840-es években?

- Deák Ferenc
- Széchenyi István
- Kossuth Lajos

Kinek a munkája a „Kelet Népe” 1841-ből?

- Széchenyi István
- Deák Ferenc
- Kossuth Lajos

Ki mondta?

„Talán igazuk van, de végezzenek velük gyorsan.”

- I. Miklós orosz cár
- Palmerston angol külügyminiszter
- Ferenc József osztrák császár

Kinek a műve: „Etelka”?

- Vörösmarty Mihály
- Dugonics András
- Eötvös József

Kinek a műve: „Magyarország 1514”?

- Vörösmarty Mihály
- Dugonics András
- Eötvös József

Kinek a műve: „Zalán futása”?

- Vörösmarty Mihály
- Dugonics András
- Eötvös József

Ki az a magyar politikus, aki a Batthyány-kormányban és az Andrássy-kormányban is miniszter volt?

- Nem volt ilyen
- Deák Ferenc
- Eötvös József

Kitől származik az idézet?

„A magyarok háromszáz év óta mindig lázadók, csaknem valamennyi Habsburg király idején törtek ki forradalmak. Én vagyok az az ember, aki rendet fog teremteni.”

- Haynau
- Ferenc József
- Jelasics (Jelacic)

A teljes magyar lakosság körülbelül hány százaléka rendelkezett nemesi címmel a reformkor idején?

- 9-10 %
- 1-2%
- 4-5%

Kitől származik az idézet?

„Nemzeti fény a cél. Hogy elérjed, forrj egybe magyar nép.”

- Kölcsey Ferenc
- Széchenyi István
- Kossuth Lajos

Kitől származik az idézet?

„Gazdáink egy része századát előzi meg [...] más része pedig úgy gazdálkodik, mint II. András idején szokás [...]”

- Kölcsey Ferenc
- Széchenyi István
- Kossuth Lajos

Kitől származik az idézet?

„Minden nemzet, mely elmúlt kora emlékezetét semmivé teszi, vagy semmivé lenni hagyja, saját nemzetét gyilkolja meg.”

- Kölcsey Ferenc
- Széchenyi István
- Kossuth Lajos

Kitől származik az idézet?

„Szellemi érdekeink a szabadság alapján ápolást követelnek.”

- Kölcsey Ferenc
- Széchenyi István
- Kossuth Lajos

Kitől származik az idézet?

„Hazafit s polgárt, s csak ezt kell minden emberből nevelni.”

- Széchenyi István
- Kölcsey Ferenc
- Wesselényi Miklós

Kitől származik az idézet?

„A zsarnok fene állat, az csal de nem alkuszik. Öld meg. Mert ha te nem, megöl ő, s sírodon ünnepet ül.”

- Kossuth Lajos
- Petőfi Sándor
- Szemere Bertalan

Hol volt Batthyány Lajosnak kastélya?

- Ikervár
- Söjtör
- Sárvár

Kinek a műve az „Eltorzult magyar alkat, zsákutcás történelem”?

- Deák Ferenc
- Eötvös József
- Bibó István

Hol volt István főhercegnek, a magyar nádornak kastélya?

- Ikervár
- Alcsút
- Felcsút

Ki szentesítette az „áprilisi törvényeket”?

- I.Ferenc
- Batthyány Lajos
- V.Ferdinánd

Kitől származik az idézet?

„Mert nem az a boldog ország, hol a legtöbb gazdag ember, hanem az, hol legkevesebb szegény ember vagyon.”

- Petőfi Sándor
- Deák Ferenc
- Kossuth Lajos

Melyik állítás igaz?

- Deák Ferenc az 1861-es országgyűlésen Zala megye képviselője
- Deák Ferenc az 1861-es országgyűlésen Pest belvárosának képviselője
- Deák Ferenc az 1861-es országgyűlésen Kehida képviselője

Melyik állítás igaz?

- Deák Ferenc 1854 novemberében eladta kehidai birtokát és Pestre költözött
- Deák Ferenc 1861 novemberében eladta kehidai birtokát és Pestre költözött
- Deák Ferenc 1855 novemberében eladta ikervári birtokát és Pestre költözött

Az alábbiak közül ki vezette a Határozati Pártot?

- Tisza Kálmán
- Tisza István
- Deák Ferenc